

criminal consequences should be seen as changes in objects and crimes that are inherent in all crimes, and when these consequences are included in the content of the object side of the crime, they should be considered mandatory element of such composition.

УДК 343.533(477)(043.2)

Станкевич Ю.В., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ У СФЕРІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Сьогодні в умовах динамічного формування глобального інформаційного простору, швидкої та легкодоступної можливості отримання інформації, розвиненості інформаційних технологій ставить нові задачі науковій спільноті щодо створення належної та дієвої охорони інтелектуальної власності, особливо у найбільш суспільно небезпечному кримінально-правовому аспекті.

Навіть не дивлячись на те, що в державі сформовано цілком прогресивну законодавчу базу, яка за своєю суттю та формою відповідає міжнародним вимогам і стандартам, організаційну структуру органів, які прямо чи опосередковано забезпечують діяльність у сфері правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності [1].

Водночас, не може не звернути на себе увагу рівень соціального, правового та економічного розвитку держави, який стимулює споживання продукції та товарів інтелектуальної власності, виготовлення яких здійснено поза межами правового поля, що, в свою чергу, призводить до несвоєчасного застосування заходів кримінальної відповідальності.

При цьому, необхідно врахувати, що, як правило, кримінальні правопорушення у сфері інтелектуальної власності, що заподіюють значної матеріальної шкоди не лише конкретним потерпілим, а й механізму функціонування системи інтелектуальної власності в цілому, вчиняються у сукупності з іншими злочинами, зокрема, у сферах службової, господарської діяльності, охорони власності, тощо, а отже, містять в собі ряд дій, чітко спрямованих на саме такі суспільно небезпечні наслідки.

Тому існує нагальна потреба вирішення ряду практичних і теоретичних (наукових) проблемних питань, пов'язаних із з'ясуванням змістовних сутнісних ознак поняття «злочини, що посягають на інтелектуальну власність», «суб'єктивних та об'єктивних ознак складу злочинів такої категорії» (особливості родового об'єкта, характеристики

предмету злочинних дій, суспільно небезпечного діяння та суспільно небезпечних наслідків).

В цьому контексті, наукові розробки доцільно скерувати у напрямку застосування кримінально-правових заходів щодо юридичних осіб у разі вчинення його уповноваженими особами злочинів такої категорії, встановлення спеціального суб'єкта, визначення характеристик вини та її форми, мети та мотивів вчинення злочинів у сфері інтелектуальної власності, кваліфікованих та особливо кваліфікованих їх складів [2].

Не можна не погодитись з позицією Гулкевича В.Д., що КК України передбачає кримінальну відповідальність за порушення саме майнових прав суб'єкта (носія) інтелектуального права, яким заподіяно матеріальну шкоду у відповідному розмірі, а також обґрунтування такої шкоди як вартості порушеного майнового права суб'єкта [3, с. 174].

Попри це, одночасно з цим суспільно небезпечний вплив здійснюється й на немайнові права, оскільки інтелектуальна власність є за своєю правовою суттю комплексом правових механізмів, які носять як матеріальний, так і нематеріальний характер.

В цьому аспекті недостатньо чітко розроблені алгоритми визначення розміру заподіяної шкоди, вартості, номінальної й ринкової, самого інтелектуального права, предмету інтелектуальної власності, на які здійснюється посягання внаслідок кримінального правопорушення, негативно впливають на реалізацію кримінально правових гарантій.

Питання оцінки та взяття на бухгалтерський облік об'єктів інтелектуальної власності, нематеріальних активів в практичній діяльності учасників цих правовідносин залишається відкритим, оскільки від визначення розміру матеріальної шкоди, завданої внаслідок вчинення кримінального правопорушення, прямо залежить кваліфікація діяння.

Досі на низькому рівні залишається розвиток системного підходу до трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності у бюджетних установах, охорона об'єктів інтелектуальної власності, створених повністю або частково за рахунок коштів бюджету, правового статусу «інтелектуальної спадщини» колишнього СРСР, отримання «роялті».

Кримінальним кодексом України не визначено відповідальності за вчинення дій, спрямованих на виток нових технологій та їх інтелектуальних складових за кордон, хоча така відповідальність передбачена, зокрема, законодавством США, Великобританії, Росії.

З огляду на це, ефективність функціонування механізму кримінально-правової охорони і захисту прав інтелектуальної власності значною мірою залежить від дієвості її складових компонентів, що пов'язані із якісним збільшенням потужності та технічного оснащення інфраструктури такої охорони, диференціації таких заходів і ускладнення самих механізмів захисту.

Отже, важливим напрямком дослідження на даному етапі розвитку правової науки безумовно слід визнати динамічний аналіз кримінально-правової охорони інтелектуальної власності в зарубіжних країнах, які мають значний досвід та досягли реальних результатів у вказаній сфері.

Література

1. Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування» № 1243-V від 27.06.2007. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/>.

2. Романюк І.В. Інтелектуальна власність: кримінально-правові аспекти дослідження. Львів, 2017. URL: <http://ena.lp.edu.ua>.

3. Гулкевич В.Д. Кримінально-правова охорона авторського права і суміжних прав: дис. Львів: Львівський нац. ун-т ім. І.Франка, 2008. 218 с.

УДК 341.4 (043.2)

Стрельцов Є.Л., д.ю.н., д-р теол.,
професор, член-кор. НАПрН України,
Національний університет «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна

РАТИФІКАЦІЯ РИМСЬКОГО СТАТУТУ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ: МОЖЛИВІСТЬ ВАРІАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Людство в процесі свого розвитку шукає різні можливості цивілізованого вирішення складних подій, в тому числі національних та міжнародних конфліктів, застосовуючи для цього різні заходи. Але для того, щоб такі заходи мали дійсну реалізацію на вказаних рівнях, вони повинні бути обов'язково-примусовими [1, с. 8-18]. Такий характер мають правові рішення, які надають їм необхідного нормативно-обов'язкового характеру, але серед таких рішень, в першу чергу, є судові рішення, які мають усі необхідні підстави бути найбільш реальними у вирішенні існуючих соціальних конфліктів. Пошук спроб судового вирішення таких подій на національному рівні суттєво ускладнює таке завдання через низку відомих причин, і тому діяльність міжнародних судових установ ще більше підкреслює необхідність їх залучення, теж через низку відомих причин, до вирішення таких проблем.

Намагання «вибудувати» систему міжнародних судів різної спеціалізації вже має певну сталість. На жаль, створення та функціонування міжнародних судів (трибуналів), які передбачають прийняття судових рішень за злочини, кажучи в загальному плані, проти людства, за останні майже сто років вже мають певну історію у своєму